

Hogeschool Windesheim

B Finance, Tax and Advice

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In december, 2019 is de bestaande hbo-bacheloropleiding Finance, Tax and Advice (voltijd) van Hogeschool Windesheim bezocht door een visitatiepanel van NQA. Het panel beoordeelt de opleiding als **positief**.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor standaard 1.

De opleiding Finance, Tax and Advice (FTA) van Hogeschool Windesheim volgt het landelijke beroepsprofiel waarin de beoogde leerresultaten (eindkwalificaties) voor de Nederlandse hbo-opleidingen Finance, Tax and Advice zijn beschreven. Dit beroepsprofiel is tot stand gekomen in samenwerking met een brede vertegenwoordiging van docenten, bedrijven en organisaties. Het is opgesteld aan de hand van de Dublin-descriptoren. De beoogde leerresultaten voldoen daarmee aan de (internationale) niveau-eisen voor een hbo-bacheloropleiding. Het panel adviseert de opleiding wel om een aantal belangrijke thema's uit het landelijke beroepsprofiel te expliciteren. Thema's als ethiek, duurzaamheid en globalisering zijn nog niet herkenbaar terug te vinden in het opleidingsprofiel en -programma.

Het panel heeft ook de beoogde leerresultaten bestudeerd die gelden voor de huidige derde- en vierdejaarsstudenten die nog studeren in de uitfaserende opleiding Financial Services Management (FSM). Hiervoor geldt dat de beoogde leerresultaten gebaseerd zijn op het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel Financial Services Management. Dit is eveneens opgesteld aan de hand van de Dublin-descriptoren. De beoogde leerresultaten voldoen daarmee aan de (internationale) niveau-eisen voor een hbo-bacheloropleiding.

Het panel is verder positief dat de opleiding goed is aangehaakt bij het Landelijke Overleg FTA (LOFTA) en een hechte binding heeft met het werkveld via haar werkveldadviescommissie. Hierdoor heeft de opleiding voldoende zicht op ontwikkelingen in het veld. Het panel merkt wel op dat het belangrijk is dat de opleiding de regie houdt in de relatie met het werkveld.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor standaard 2.

De opleiding weet een informele sfeer neer te zetten en een sterk teamgevoel te creëren. De kleinschaligheid ondersteunt dit. Studenten en docenten werken samen met elkaar maar ook met lectoren en het werkveld. Dit leidt bij alle actoren tot tevredenheid, betrokkenheid en waardering. Het panel heeft gezien dat de onderlinge samenwerking positief uitwerkt op de kwaliteit van het onderwijs en de ontwikkeling van de opleiding.

De leeruitkomsten en kernvakgebieden uit het landelijke profiel zijn verwerkt in het curriculum, waarbij de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de student verloopt langs de lijn van oplopende complexiteitsniveaus. Het curriculum van de opleiding is logisch opgebouwd en de afzonderlijke onderdelen sluiten qua leerdoelen, niveau, en werkvormen goed aan bij de beoogde

leerresultaten. Het panel is wel van mening dat er erg veel 'kleine vakken' zijn. Dit leidt mogelijk tot fragmentatie van het aanbod en legt (onnodige) druk op studenten en de organisatie. Het panel raadt de opleiding dan ook aan om te overwegen grotere eenheden te programmeren. Dit kan ook ondersteunend zijn aan het expliciteren van opleidingsbrede thema's als duurzaamheid, ethiek en onderzoekend vermogen. Het panel heeft waardering voor het gebruik van opdrachten uit de beroepspraktijk, dit ondersteunt de beroepsgerichtheid van het programma op goede wijze.

De opleiding geeft aan dat het werkveld steeds verder internationaliseert en dat internationalisering daarmee een belangrijk onderwerp is. Het panel heeft mooie voorbeelden gezien van samenwerkingen met partners in België en Duitsland. Het concludeert wel dat de opleiding meer uit haar internationaliseringsbeleid zou kunnen halen wanneer er een duidelijke visie op dit thema aan ten grondslag ligt. Reeds langdurig bestaande uitwisselingsprogramma's nodigen uit om na te gaan of herijking van huidige vraagstukken wenselijk is. Een andere aanbeveling van het panel betreft internationale benchmarking en validering. Het panel raadt de opleiding aan om haar bestaande internationale contacten te gebruiken om het profiel en programma zelf te toetsen aan gelijksoortige opleidingen in het buitenland om de verdere ontwikkeling van de opleiding te steunen en in breder (internationaal) perspectief te plaatsen.

Het afstudeertraject (nu nog behorend tot FSM) is onlangs vernieuwd. De opleiding zet het maken van een beroepsproduct centraal en heeft de begeleiding geïntensiveerd. De ontwikkeling van het onderzoekend vermogen kan volgens het panel versterking gebruiken. En het meent dat de opleiding kan profiteren van een duidelijke visie op wat praktijkgericht onderzoek betekent voor de opleiding.

De studieloopbaanbegeleiding is zinvol vormgegeven en kan rekenen op waardering van de studenten. Een waardevolle toevoeging zou kunnen zijn om de coaching steeds meer af te stemmen op de individuele ambities, talenten en behoeften van de studenten. Ook het meer bekend maken van de aanwezigheid van skills coaches zou van toegevoegde waarde zijn; dit doet ook recht aan de zorg omtrent goede doorstroom van MBO naar HBO. Het panel stelt vast dat er in zijn algemeenheid sprake is van een positief studieklimaat.

Het panel concludeert dat er sprake is van een betrokken docententeam, dat de opleiding vorm en inhoud geeft en uitvoert. De vakinhoudelijke kennis van docenten is (samen met de inzet van gastdocenten en docenten uit de flexibele schil) voldoende verankerd. Er is voldoende aandacht voor docentprofessionalisering zoals de borging van kwaliteitsvereisten en actualisering van didactische vaardigheden. De docenten zijn volgens het panel gemotiveerd en toegewijd. Het panel raadt de opleiding aan om na te gaan of de verdere ontwikkeling en uitvoering van de opleiding (nog meer) in gemeenschappelijkheid met andere opleidingen binnen het domein BMR kan plaatsvinden.

Het panel heeft gesproken met enthousiaste studenten die tevreden zijn met hun docenten en met hun studie. Met name de breedte vinden zij een pluspunt van de opleiding.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor standaard 3.

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding gebruik maakt van een deugdelijk toetsplan, alsook van duidelijke protocollen en richtlijnen. De opleiding zet diverse toetsvormen in die aansluiten bij de beoogde leerresultaten en neemt verschillende, zinvolle maatregelen om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van toetsen te bevorderen. Het vierogenprincipe bij toetsconstructie wordt nog niet overal toegepast; het panel geeft de opleiding mee dat dit een meerwaarde kan zijn.

De procedures rond de beoordeling van de eindwerken zijn in beginsel adequaat. Maar het panel vraagt aandacht voor een mogelijke discrepantie tussen het beleid van het domein BMR rond de beoordeling van het afstudeerwerk, de handleiding voor de bachelorproef, en de werkwijze die de opleiding bij de beoordeling hanteert. Verder signaleert het panel dat de opleiding goede gestandaardiseerde formulieren gebruikt voor verschillende toetsen. Het gebruik van de formulieren door de docenten verdient wel enige verbetering om de examencommissie, toetscommissie en afstudeercommissie in staat te stellen hun taken uit te voeren. De formulieren worden (te vaak) summier ingevuld waardoor de navolgbaarheid van het cijfer in het gedrang is, aldus het panel.

Het panel is positief dat docenten komen tot een gedeeld normenkader voor becijfering via kalibratiesessies. Verder is het panel goed te spreken over het functioneren van de examencommissie en de systematiek die zij heeft ontwikkeld. Omdat het een brede examencommissie is, ziet het panel meerwaarde in verdere standaardisering van de werkwijze rond toetsing en examinering binnen het domein BMR.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor standaard 4.

Het panel heeft de realisatie van de beoogde leerresultaten beoordeeld door bachelorproeven te bestuderen en gesprekken te voeren met alumni en vertegenwoordigers van het afnemend veld. De bachelorproeven tonen over het algemeen een voldoende niveau aan. Het panel plaatst wel een specifieke kanttekening bij de reikwijdte van een tweetal opdrachten die bij het lectoraat Supply Chain Finance zijn gemaakt. Het panel trekt als belangrijkste conclusie dat de opleiding startbekwame professionals aflevert waar het werkveld tevreden mee is.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	9
Schets van de opleiding	12
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	15
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	18
Standaard 3 Toetsing	25
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	29
Eindoordeel over de opleiding	31
Aanbevelingen	32
Bijlagen	33
Bijlage 1 Bezoekprogramma	34
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	36

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Finance, Tax and Advice van Hogeschool Windesheim. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Hogeschool Windesheim en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (2018) en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2019 Beperkte Opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 4 december 2019. Het visitatiepanel bestond uit:
drs. E.J.E.M. (Eugène) Thijssen (voorzitter, domeindeskundige)
M.J. (Marieke) Wittenhorst LLM (domeindeskundige)
K.D.E. (Kor) Bolhuis (domeindeskundige)
D. (Dylan) Ekens (studentlid)

Drs. L.C. (Linda) te Marvelde, auditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel.

De opleiding maakt onderdeel uit van een visitatiecluster. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris of lead-auditor vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen ter beschikking gesteld aan het panel en is een paneloverleg gepland ter voorbereiding van de visitatie. Dit vooroverleg heeft circa twee weken voor het visitatiebezoek plaatsgevonden. De panelleden zijn geïnstrueerd over de werkwijze via de NQA-handleiding en het NVAO-kader. Vervolgens heeft het panel de aanpak, rolverdeling en werkwijze voor het visitatiebezoek besproken. Het panel heeft gesproken over de indrukken en observaties die zijn verkregen vanuit het zelfevaluatierapport en de bijlagen. Ook zijn de meningen over de geselecteerde eindwerken gedeeld. Conform de richtlijnen van het NVAO-kader is er bij twijfel over het niveau of de beoordeling van een eindwerk een tweede panellid als lezer ingeschakeld.

Informatie uit het vooroverleg is uitgewerkt naar een agenda met vraagpunten voor de bezochtdag. Waar nodig is contact opgenomen met de opleiding om de organisatie van de bezochtdag verder te stroomlijnen.

Tijdens de bezookdag heeft het panel gesproken met diverse groepen (zie bijlage 1) en het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd. Het laatste betrof met name onderwijs- en toetsmateriaal, de online leeromgeving en notulen van verschillende commissies, zoals bijvoorbeeld examencommissie en opleidingscommissie.

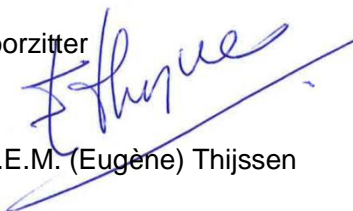
Aan het einde van de bezookdag is in het gehele panel alle verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel de voorlopige eindoordelen en belangrijkste bevindingen meegedeeld aan de opleiding.

Na het visitatiebezoek heeft de secretaris op basis van alle informatie en de meningen van de panelleden een conceptrapportage opgesteld en voorgelegd bij alle panelleden. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennisgenomen van de reactie van de opleiding en waar nodig aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 10 maart 2020

Panelvoorzitter

drs. E.J.E.M. (Eugène) Thijssen

Lead-auditor

drs. L.C. (Linda) te Marvelde

Schets van de opleiding

De nieuwe opleiding Finance, Tax and Advice

In 2014 verscheen het rapport “Duurzaam in een wendbare economie” over de toekomst van het economisch onderwijs aan de hogescholen in Nederland. Een van de aanbevelingen in het rapport betrof het samengaan van de hbo-opleidingen Financial Services Management (FSM) en Fiscaal Recht en Economie (FRE). De Vereniging Hogescholen heeft op 22 april 2016 ingestemd met de samenvoeging van de opleidingen FSM en FRE tot de opleiding Finance, Tax and Advice (FTA) via een planningsneutrale conversie. De Engelstalige naam is gekozen om internationaal herkenbaar te zijn. In september 2018 zijn eerste cohorten met de nieuwe FTA-opleiding gestart. Het panel heeft bij Hogeschool Windesheim dan ook een opleiding aangetroffen waarvan de eerste twee jaren in uitvoering zijn (FTA), én een opleiding die wordt uitgefaseerd (FSM).

Landelijk beroepsprofiel

De negen betrokken hogescholen met een opleiding FSM en/of FRE hebben via het Landelijk Overlegorgaan FTA (hierna: LOFTA) een landelijk beroepsprofiel opgesteld (LOFTA, juli 2017). Het landelijke beroepsprofiel beschrijft dat ontwikkelingen op maatschappelijk, technologisch, politiek en economisch gebied elkaar in rap tempo opvolgen, ook in de financiële sector. Hierbij kan gedacht worden aan digitale, technologische innovatie en internationalisering. Daarnaast is het verlies van vertrouwen in de financiële markt gepaard gegaan met een toename van wet- en regelgeving die diep ingrijpt in het werk van de financieel dienstverlener en bovendien regelmatig wordt herzien. Als gevolg van dit alles is de financiële sector blijvend in transitie. Er is daarom steeds meer behoefte aan proactieve, toekomstgerichte adviseurs die integraal kunnen analyseren en vanuit een kritische houding meedenken en meewerken met organisaties en particuliere klanten.

Het LOFTA beschrijft de FTA-professional als ‘een professional die op basis van gedegen vakkennis toekomstgericht en helder adviseert op zijn vakgebied. Dit advies is het resultaat van analyse van een vaak complex probleem en van een zorgvuldige afweging van de belangen van de klant. Hij weet hoe je bouwt aan een duurzame vertrouwensrelatie en toont zich een creatieve, flexibele en ondernemende partner. Ontwikkelingen in zijn vakgebied volgt hij op de voet en ook zijn eigen ontwikkeling als professional neemt hij voortdurend onder de loep.’

De beschrijving van de FTA-professional bevat een aantal belangrijke basiselementen. Afgestudeerde FTA-ers worden geacht 1) te kunnen werken aan de relatie met de klant (integriteit); 2) rendement te kunnen genereren in de breedste zin van het woord (toekomstgericht); 3) risico's in te kunnen schatten en om te kunnen gaan met risico's (deskundigheid); en 4) de eigen ontwikkeling te kunnen regisseren (brede hbo-professional).

Het brede werkveld van de FTA-professional is de ‘totale markt voor financieel-economische en fiscale dienstverlening’. Afgestudeerden kunnen aan de slag op alle plaatsen waar financieel en/of fiscaal advies nodig is. Een breed werkveld dus, dat continu verandert en talloze kansen biedt. In dit uitgestrekte beroepenveld wordt overzicht gecreëerd, door onderscheid te maken tussen traditionele partijen (in de publieke en private sector) en nieuwe spelers zoals financieel-technologische bedrijven (FinTech) die de nieuwste technologie omzetten in producten en diensten en daarmee de financiële dienstverlening continu vernieuwen.

Het landelijke beroepsprofiel stelt de hogescholen in staat om -binnen de afgesproken gemeenschappelijke kaders- eigen zwaartepunten te definiëren in de opleidingsprofielen. In het LOFTA worden ontwikkelingen gedeeld en onderlinge overeenkomsten en verschillen binnen de gemeenschappelijke kaders afgestemd.

Huidige situatie Hogeschool Windesheim

Hogeschool Windesheim heeft ten tijde van de visitatie (december 2019) het eerste en tweede studiejaar van haar nieuwe opleiding Finance, Tax and Advice uitgerold. Studenten in het derde en vierde jaar volgen de ‘uitfaserende’ opleiding Financial Services Management. Deze uitfasering loopt tot september 2023. Hogeschool Windesheim bood eerder geen opleiding FRE aan.

Het panel richt zich in dit rapport met name op de opleiding Finance, Tax and Advice. Een duidelijke uitzondering hierop is de bespreking van het gerealiseerde niveau en de toetsing daarvan. Deze onderdelen behoren op het moment van de beoordeling nog tot de uitfaserende opleiding FSM.

De opleidingen FTA en FSM behoren tot het domein Business, Media en Recht (BMR).

Financial Services Management

Niveau	Studiejaar	Programma	Programma	EC
Basis	1	Major 1.1 en 1.2: Interne en externe analyse van een onderneming	Major 2.1 en 2.2: Financiële en fiscale advisering op basisniveau	60
Gevorderd	2	Major 3.1 en 3.2 Project Vastgoedeconomie /Kortrijk	Major 3.3 en 3.4 Project Particulieren Zakelijk	60
Gevorderd Bachelor	3	Major: Meewerkstage	Major 5.1 en 5.2: Particuliere en zakelijke financiële dienstverlening /Project Zweibrücken	60
Gevorderd Bachelor	4	Persoonlijke profileringsruimte/ Minor (minimaal gevorderd niveau)	Major 6: Afstudeerstage Werken als beginnend FSM-professional	60

Schematisch overzicht opleiding FSM (lichtgrijze gedeelte wordt aangeboden in 2019-2020)

Basisniveau
  Gevorderd niveau
  Bachelor niveau
  Niveau naar keuze

Finance, Tax and Advice

Niveau	Studiejaar	Programma	Programma	EC
Basis	1	Major 1: Interne en externe analyse van een onderneming	Major 2: Financiële en fiscale advisering op basisniveau	60
Gevorderd	2	Major 3: Financiële en fiscale advisering aan een particulier/kleine ondernemer	Major 4: Meewerkstage	60
Gevorderd Bachelor	3 (2020-21)	Major 5: Financiële en fiscale advisering aan een ondernemer	Major 6: Geïntegreerde financiële en fiscale advisering	60
Basis/Gevorderd Bachelor	4 (2021-22)	Persoonlijke profileringsruimte	Major 7: Afstudeerstage	60

Schematisch overzicht opleiding FTA (lichtgrijze gedeelte wordt aangeboden in 2019-2020)

Basisniveau
  Gevorderd niveau
  Bachelor niveau
  Niveau naar keuze

Tabel administratieve gegevens

Naam opleiding in CROHO	B Finance, Tax and Advice
Type en soort	HBO; Bachelor
Variant	Voltijd
Sector	Economie
Graad	Bachelor of Science
Studielast	240 EC
Afstudeerspecialisaties	n.v.t.
Locatie	Zwolle
Onderwijstaal	Nederlands
ISAT-code CROHO	35517
Financiering	Bekostigd
Visitatiegroep	Finance, Tax and Advice
Inleverdatum	1 mei 2020

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoet**.

De opleiding Finance, Tax and Advice (FTA) van Hogeschool Windesheim volgt het landelijke beroepsprofiel waarin de beoogde leerresultaten (eindkwalificaties) voor de Nederlandse hbo-opleidingen Finance, Tax and Advice zijn beschreven. Dit beroepsprofiel is tot stand gekomen in samenwerking met een brede vertegenwoordiging van docenten, bedrijven en organisaties. Het is opgesteld aan de hand van de Dublin-descriptoren. De beoogde leerresultaten voldoen daarmee aan de (internationale) niveau-eisen voor een hbo-bacheloropleiding. Het panel adviseert de opleiding wel om een aantal belangrijke thema's uit het landelijke beroepsprofiel te expliciteren. Thema's als ethiek, duurzaamheid en globalisering zijn nog niet herkenbaar terug te vinden in het opleidingsprofiel en -programma.

Het panel heeft ook de beoogde leerresultaten bestudeerd die gelden voor de huidige derde- en vierdejaarsstudenten die nog studeren in de uitfaserende opleiding Financial Services Management (FSM). Hiervoor geldt dat de beoogde leerresultaten gebaseerd zijn op het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel Financial Services Management. Dit is eveneens opgesteld aan de hand van de Dublin-descriptoren. De beoogde leerresultaten voldoen daarmee aan de (internationale) niveau-eisen voor een hbo-bacheloropleiding.

Het panel is verder positief dat de opleiding goed is aangehaakt bij het Landelijke Overleg FTA (LOFTA) en een hechte binding heeft met het werkveld via haar werkveldadviescommissie. Hierdoor heeft de opleiding voldoende zicht op ontwikkelingen in het veld. Het panel merkt wel op dat het belangrijk is dat de opleiding de regie houdt in de relatie met het werkveld.

Onderbouwing

De opleiding Finance, Tax and Advice (FTA, gestart in 2018) bereidt studenten voor op een loopbaan in het brede werkveld van de financiële en fiscale dienstverlening. De opleiding stelt hierbij advisering en de relatie met de klant centraal; studenten leren integraal advies te geven op financieel en fiscaal gebied. Het hoofddoel van de opleiding is 'excellente adviseurs' op te leiden. Hiermee wil Hogeschool Windesheim zich onderscheiden van andere FTA-opleidingen in het land. De adviseurs van Windesheim maken gebruik van technologie als ondersteunend instrumentarium. Dit geeft de opleiding mogelijkheden om het traditionele werkveld te bedienen, maar ook om studenten startbekwaam te maken voor nieuwe(re) beroepen zoals *financial crime detection* (of zoals binnen de opleiding wordt gebruikt: *Customer Due Diligence*).

In het landelijke beroepsprofiel Finance, Tax and Advice zijn tien kernvakgebieden gedefinieerd. Bij elk kernvakgebied is een eindkwalificatie geformuleerd met bijbehorende kennis, vaardigheden en attitude die van een afgestudeerde FTA-er wordt verwacht.

De opleiding Finance, Tax and Advice heeft het landelijke beroepsprofiel vertaald in vier leeruitkomsten waarmee zij zich wil profileren: 1. Analyseren; 2. Data verzamelen; 3. Inventariseren van financiële en fiscale risico's; en 4. Adviseren. Bij deze leeruitkomsten zijn de tien kernvakgebieden ondergebracht. De leeruitkomsten richten zich op een beroepstaak en beroepsproducten. Voor de totstandkoming van de leeruitkomsten is met de werkveldadviescommissie afgestemd welke beroepsproducten een aankomend financieel en fiscaal adviseur moet kunnen vervaardigen op eindniveau. Daarna is geïnventariseerd welke vaardigheden, competenties en kennis voor het maken van die beroepsproducten nodig zijn. Vervolgens is er, afhankelijk van complexiteit en benodigde begeleiding, het niveau (1, 2 of 3) bepaald.

Een belangrijk discussiepunt was de samenhang tussen de onderdelen 'Finance', 'Tax' en 'Advice', de drie kernvakgebieden waaromheen de opleiding is gebouwd. Zoals hiervoor beschreven is FTA een samenvoeging van de opleiding FSM en de opleiding Fiscaal Recht en Economie (FRE). FRE werd eerder niet op Windesheim aangeboden, maar de opleiding FSM had wel al een sterk fiscaal (tax) profiel. De opleiding heeft er daarom voor gekozen om alle drie de kernvakgebieden op niveau 3 af te sluiten.

Het panel heeft het profiel van FTA en de beoogde leerresultaten (eindkwalificaties) bestudeerd en stelt vast dat deze het resultaat zijn van een zorgvuldig ontwikkelproces waarbij relevante interne en externe stakeholders bij betrokken zijn. Het profiel kan dan ook rekenen op een breed draagvlak onder de betrokkenen met wie het panel sprak.

Technologische en maatschappelijke ontwikkelingen hebben aanzienlijke gevolgen voor het werk van de financieel dienstverlener en voor de noodzaak om 'waardenvolle' adviseurs op te leiden. Het panel adviseert de opleiding daarom een aantal belangrijke thema's uit het landelijke beroepsprofiel FTA te expliciteren, zoals ethiek, duurzaamheid en globalisering (cultureel bewustzijn). Deze thema's zijn nog niet duidelijk terug te vinden in het profiel en/of het curriculum (zie standaard 2). Het panel vindt dit cruciale thema's in het profiel van de toekomstgerichte FTA-professional.

Financial Services Management

De opleiding Financial Services Management (FSM) wordt uitgefaseerd, maar de huidige derde- en vierdejaarsstudenten volgen nog het FSM-programma. Voor hen geldt nog het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel Financial Services Management. Dit profiel kent zeven competentiegebieden, uitgesplitst naar een aantal segmenten en is uitgewerkt in zesentwintig beroepscompetenties. De competentiegebieden zijn afgeleid van de Dublin Descriptoren en de competenties voor de Bachelor of Business Administration (BBA-competenties).

Alumni van de (FSM-)opleiding zijn te vinden in functies als private bankers, financieel adviseurs, accountmanagers en vestigingsmanagers bij verzekeringskantoren en banken, maar ook als business consultant verzekeringen en adviseurs wonen/beelddankieren. Daarnaast kunnen studenten na hun opleiding ook aan de slag als assistent belastingadviseur, bij de

belastingdienst, als adviseur compliance bij een bank of bij tal van financieel-technologische bedrijven. Het succes van de FSM-alumni geeft vertrouwen dat de goede aansluiting met (de eisen van) het beroepenveld ook zal gelden voor de FTA-alumni (zie standaard 4).

Werkveldadviescommissie

De opleiding zorgt ervoor dat de samenstelling van de werkveldadviescommissie (WAC) het diverse beroepenveld goed vertegenwoordigt. Zo is de commissie onlangs uitgebreid met twee fiscalisten, passend bij het profiel van de FTA-opleiding. De opleiding heeft via de WAC een beeld van de wensen en eisen van het brede vakgebied van de financieel en fiscaal adviseur. Maar de breedte van het werkveld bemoeilijkt het enigszins om focus aan te brengen.

De WAC komt een keer per kwartaal bijeen; de opleiding bepaalt de agenda. Afhankelijk van het onderwerp nemen docenten en studenten soms ook deel aan het overleg. Het panel concludeert dat de banden met het werkveld zeer hecht zijn. Dit is een positief punt. De WAC-leden zijn ook cruciaal in het leveren van opdrachten en belangrijke stageplaatsen. Het panel merkt (wellicht ten overvloede) op dat de opleiding de regie in de relatie met het werkveld stevig in handen moet houden. Het kreeg op basis van de stukken die het bestudeerde de indruk dat de adviezen en wensen van de WAC erg nadrukkelijk inhoud geven aan de opleiding. Het vinden van de juiste balans tussen de wensen van het werkveld, de eisen van het vakgebied en de eigen visie van de opleiding is belangrijk. De opleiding levert immers de professionals van de toekomst en geeft daarbij ook vanuit een eigen visie en verantwoordelijkheid mede vorm aan het toekomstige beroepenveld op het gebied van kennis, vaardigheden en cultuur. In de discussies over de ontwikkeling van de FTA-opleiding is het uiteraard belangrijk om het werkveld blijvend nauw te betrekken en de WAC heeft hierin een belangrijke adviserende rol.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoet**.

De opleiding weet een informele sfeer neer te zetten en een sterk teamgevoel te creëren. De kleinschaligheid ondersteunt dit. Studenten en docenten werken samen met elkaar maar ook met lectoren en het werkveld. Dit leidt bij alle actoren tot tevredenheid, betrokkenheid en waardering. Het panel heeft gezien dat de onderlinge samenwerking positief uitwerkt op de kwaliteit van het onderwijs en de ontwikkeling van de opleiding.

De leeruitkomsten en kernvakgebieden uit het landelijke profiel zijn verwerkt in het curriculum, waarbij de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de student verloopt langs de lijn van oplopende complexiteitsniveaus. Het curriculum van de opleiding is logisch opgebouwd en de afzonderlijke onderdelen sluiten qua leerdoelen, niveau, en werkvormen goed aan bij de beoogde leerresultaten. Het panel is wel van mening dat er erg veel 'kleine vakken' zijn. Dit leidt mogelijk tot fragmentatie van het aanbod en legt (onnodige) druk op studenten en de organisatie. Het panel raadt de opleiding dan ook aan om te overwegen grotere eenheden te programmeren. Dit kan ook ondersteunend zijn aan het expliciteren van opleidingsbrede thema's als duurzaamheid, ethiek en onderzoekend vermogen. Het panel heeft waardering voor het gebruik van opdrachten uit de beroepspraktijk, dit ondersteunt de beroepsgerichtheid van het programma op goede wijze.

De opleiding geeft aan dat het werkveld steeds verder internationaliseert en dat internationalisering daarmee een belangrijk onderwerp is. Het panel heeft mooie voorbeelden gezien van samenwerkingen met partners in België en Duitsland. Het concludeert wel dat de opleiding meer uit haar internationaliseringsbeleid zou kunnen halen wanneer er een duidelijke visie op dit thema aan ten grondslag ligt. Reeds langdurig bestaande uitwisselingsprogramma's nodigen uit om na te gaan of herijking van huidige vraagstukken wenselijk is. Een andere aanbeveling van het panel betreft internationale benchmarking en validering. Het panel raadt de opleiding aan om haar bestaande internationale contacten te gebruiken om het profiel en programma zelf te toetsen aan gelijksoortige opleidingen in het buitenland om de verdere ontwikkeling van de opleiding te steunen en in breder (internationaal) perspectief te plaatsen.

Het afstudeertraject (nu nog behorend tot FSM) is onlangs vernieuwd. De opleiding zet het maken van een beroepsproduct centraal en heeft de begeleiding geïntensiveerd. De ontwikkeling van het onderzoekend vermogen kan volgens het panel versterking gebruiken. En het meent dat de opleiding kan profiteren van een duidelijke visie op wat praktijkgericht onderzoek betekent voor de opleiding.

De studieloopbaanbegeleiding is zinvol vormgegeven en kan rekenen op waardering van de studenten. Een waardevolle toevoeging zou kunnen zijn om de coaching steeds meer af te stemmen op de individuele ambities, talenten en behoeften van de studenten. Ook het meer

bekend maken van de aanwezigheid van skills coaches zou van toegevoegde waarde zijn; dit doet ook recht aan de zorg omtrent goede doorstroom van MBO naar HBO. Het panel stelt vast dat er in zijn algemeenheid sprake is van een positief studieklimaat.

Het panel concludeert dat er sprake is van een betrokken docententeam, dat de opleiding vorm en inhoud geeft en uitvoert. De vakinhoudelijke kennis van docenten is (samen met de inzet van gastdocenten en docenten uit de flexibele schil) voldoende verankerd. Er is voldoende aandacht voor docentprofessionalisering zoals de borging van kwaliteitsvereisten en actualisering van didactische vaardigheden. De docenten zijn volgens het panel gemotiveerd en toegewijd. Het panel raadt de opleiding aan om na te gaan of de verdere ontwikkeling en uitvoering van de opleiding (nog meer) in gemeenschappelijkheid met andere opleidingen binnen het domein BMR kan plaatsvinden.

Het panel heeft gesproken met enthousiaste studenten die tevreden zijn met hun docenten en met hun studie. Met name de breedte vinden zij een pluspunt van de opleiding.

Onderbouwing

Programma

De samenhang tussen de verschillende onderwijseenheden en de leeruitkomsten is inzichtelijk gemaakt in de leeruitkomstenmatrix FTA. De leeruitkomsten zijn verder uitgewerkt in leerdoelen per module met bijbehorende inhoud en toetsing die gepubliceerd zijn op de elektronische leeromgeving (studiewijzers).

Algemene kenmerken FTA

FTA heeft een aantal algemene kenmerken geformuleerd die bepalend zijn voor de inrichting en de verdere ontwikkeling van de opleiding. Een eerste kenmerk betreft de wens voor een breed perspectief op het beroep van de financieel en fiscaal adviseur. De opleiding beschouwt alle aspecten van de bedrijfstak. Ze kijkt niet alleen naar banken, verzekeraars, tussenpersonen en (fiscale) adviesbureaus maar erkent ook nieuwe ontwikkelingen in de branche, zoals digitalisering. In het werkveld wordt bijvoorbeeld veel gewerkt met digitale adviesprogramma's (MFAS), en de opleiding gebruikt deze sinds 2018 ook in het onderwijs. Het tweede kenmerk is de kleinschaligheid van de opleiding. Hierdoor kennen studenten en docenten elkaar persoonlijk. Dit leidt tot korte lijnen, laagdrempeligheid en intensief contact. Een derde kenmerk is flexibiliteit. Er is gekozen voor het organiseren van meer trainingsmomenten en workshops en van minder hoorcolleges. Op termijn wil de opleiding bepaalde leerlijnen tijd- en/of plaatsafhankelijk aanbieden. Als vierde stelt de opleiding dat ze inspirerend onderwijs wil aanbieden. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in de wisselwerking tussen de praktijk en het onderwijs. De opleiding vindt het belangrijk dat studenten veel met vertegenwoordigers uit het werkveld contact hebben en zo inzicht ontwikkelen in hun persoonlijke competenties in relatie tot het beroepenveld. Interactie is het laatste kenmerk dat de opleiding benoemt. Bij de uitfaserende opleiding FSM staat kennisoverdracht door de docent nog centraal. Maar bij de nieuwe opleiding FTA is de onderzoekende houding en zelfstandigheid van de student belangrijker. De opleiding geeft aan ook meer afwisselende werkvormen te willen aanbieden. Het panel meent dat het team inspiratie ten aanzien van vernieuwing en ontwikkeling kan opdoen door externe partijen expliciet in te zetten bij het actualiseren van werkvormen en cases.

Inhoud en samenhang curriculum FTA

De opleiding hanteert een 'major-minormodel'. De opleiding stelt het ontwikkelen van beroepsproducten (zoals een adviesrapport) centraal. Het aanleren van kennis en vaardigheden gaat vooraf aan de vervaardiging van beroepsproducten, dit wordt gedaan in periode 1 en 2 (semester 1) en 4 en 5 (semester 2). De beroepsproducten worden vervolgens integraal getoetst in periode 3 (semester 1) en periode 6 (semester 2).

In het eerste jaar ligt de nadruk op de kennismaking met het beroepenveld en het verwerven van algemene kennis en vaardigheden, die belangrijk zijn voor het vakgebied. Om studenten snel ervaring te laten opdoen in de praktijk heeft de opleiding gekozen voor een meewerkstage bij de Belastingdienst in het tweede jaar. Dit is volgens het panel een zinvolle en logische plek om praktijkervaring op te doen. In het vierde studiejaar kiest iedere student, met instemming van de examencommissie, een minor die past bij zijn eigen interesse. Studenten kunnen ook een minor kiezen bij een andere hogeschool, in het binnen- of buitenland. Op deze manier kunnen zij voorsorteren op een vervolgopleiding, inspelen op hun interesses, en eigen kleur geven aan hun profiel. Het laatste semester van de studie staat in het teken van het afstuderen.

Samenhang in het curriculum wordt gerealiseerd door de programmering van een aantal leerlijnen. In de conceptuele leerlijn verwerven studenten de kennis op het terrein van de financiële dienstverlening. In de vaardighedenlijn staan vaardigheden centraal die nodig zijn om goed te kunnen communiceren met klanten, collega's en aanbieders van financiële producten. Studenten reflecteren in de eerste twee jaar van de opleiding vooral met elkaar en een vaste studentbegeleider als onderdeel van de reflectieve leerlijn. Ze werken aan het eigen beroepsbeeld, en beroepshouding en vaardigheden. De integrale leerlijn/praktijkleerlijn werkt met opdrachten die afgeleid zijn van kenmerkende beroepssituaties uit de financiële en zakelijke dienstverlening.

Het panel heeft de inhoud van het curriculum bestudeerd en stelt vast dat studenten zich ontwikkelen van basis- naar bachelorniveau door de toenemende complexiteit van de leerstof, vereiste vaardigheden en (praktijk)opdrachten. Deze complexiteit uit zich in meer diepgang en breedte van de leerstof en de gebruikte (vak)literatuur, en de complexiteit van de praktijkopdrachten en casussen, maar ook in de toenemende mate van vereiste zelfstandigheid, door de aangeboden werkvormen en begeleiding. Een opvallend kenmerk van het onderwijsprogramma is dat het bestaat uit betrekkelijk veel kleine eenheden, aldus het panel. Dit komt fragmentarisch over en legt ook (onnodige) druk bij de studenten en de organisatie. Het panel adviseert de opleiding te overwegen om grotere eenheden te ontwikkelen en te programmeren, eventueel in samenwerking met andere opleidingen. Dit komt de integratie van de verschillende elementen in het onderwijsprogramma ten goede, en geeft ook mogelijkheden om brede thema's als ethiek, duurzaamheid, en onderzoekend vermogen duidelijker en explicieter te verankeren.

Het panel complimenteert de opleiding in het bijzonder met twee onderdelen. Zo biedt het lectoraat Familiebedrijven een minor aan die volgens het panel een zeer succesvol en krachtig onderdeel is. De minor is vanuit de fiscaal-juridische inhoud zeer sterk, pakt de breedte van advisering, involveert duurzaamheidsthema's en geeft studenten de mogelijkheid om met een multidisciplinair team te werken. De driehoek onderwijs-onderzoek-praktijk komt in deze minor bijzonder goed tot uiting. Het panel raadt de opleiding dan ook aan om te overwegen de (inhoud

van de) minor aan te bieden als verplicht onderdeel. Alle studenten zouden moeten profiteren van deze zeer goed ontwikkelde minor. Daarnaast gebruikt de opleiding een online omgeving voor het voeren van adviesgesprekken (traintool). Studenten oefenen hun adviesvaardigheden via deze tool, bijvoorbeeld het geven van webcam-advies. Acteurs vertalen cases naar oefeningen. Wanneer de oefeningen in de tool goed aansluiten bij fiscale en financiële cases, is dit een zeer zinvolle onderwijsvorm.

Internationalisering

Studenten moeten kunnen acteren in organisaties die internationaal opereren en kunnen omgaan met diversiteit en interculturaliteit (*cultural awareness*). Om studenten hierop taalkundig voor te bereiden, biedt de opleiding *Finance/Business English* aan. De opleiding wil via internationale uitwisselingen in jaar 2 en 3 de zogenoemde *international awareness* van studenten verder stimuleren. Alle studenten volgen gezamenlijke onderwijsmodules met partners uit België en Duitsland. Samen met studenten van de hogeschool in Kortrijk (België) werken studenten aan een vergelijking van de woningmarkt en bij de Hochschule in Zweibrücken spelen studenten een managementgame over (her)verzekeren. De studenten kunnen zo de ontwikkelingen op de vastgoed- en herverzekeringsmarkt in een internationaal kader plaatsen. Tegelijkertijd werken ze aan hun interculturele vaardigheden. Het panel heeft een aparte toelichting gekregen op de uitwisselingsprogramma's en stelt vast dat de opleiding al vijftien jaar een succesvolle samenwerking heeft met haar partners in Kortrijk en Zweibrücken. Het is ook positief dat alle studenten profiteren van deze partnerships. Het panel oordeelt wel dat internationalisering en de gewenste ontwikkeling van *cultural awareness* beter uit de verf zouden kunnen komen met een duidelijke visie op wat internationalisering nu betekent voor en toevoegt aan de opleiding. De ontwikkeling van het nieuwe curriculum geeft ook mogelijkheden om de huidige opdrachten te herijken en na te gaan of deze geactualiseerd dan wel aangepast zouden kunnen of moeten worden.

Afstuderen en de rol van onderzoek

Het afstudeertraject van FTA is nog niet ontwikkeld; de huidige afstudeerders vallen onder het afstudeerprotocol van de uitfaserende opleiding FSM. Studenten sluiten de opleiding af met een individuele bachelorproef (30 EC). Studenten moeten met grote mate van zelfstandigheid in een complexe probleemsituatie een adequate oplossing ontwikkelen en die in een beroepsproduct vormgeven. Daarbij moet op een methodologisch verantwoorde wijze worden gewerkt. De bachelorproef kan worden uitgevoerd bij profit-, non-profit en overheidsorganisaties, of bij een lectoraat. Organisaties kunnen een afstudeeropdracht aanmelden bij de opleiding, maar studenten kunnen ook zelf zoeken naar een geschikte organisatie.

Studenten hebben sinds 2018 de keuze om de bachelorproef in te vullen met (minimaal) 60% thesis (opdracht, scriptie, etc.; onderdelen die een onderzoekende houding vragen) en 40% participatieopdrachten, of met alleen een thesis (100%). Het merendeel van de studenten kiest voor de 60/40-variant, die is ontwikkeld in reactie op verzoeken uit het werkveld. De opleiding geeft aan deze variant een goede voorbereiding te vinden op de beroepspraktijk. Afstuderen bij het lectoraat betekent meestal dat studenten alleen een thesis schrijven.

Het panel heeft uitgebreid stil gestaan bij de vorm van de afstudeeropdracht en bij de rol die (praktijk)onderzoek en onderzoekend vermogen in de opleiding spelen. Docenten en studenten geven aan dat vanaf het eerste studiejaar verschillende onderzoeksmethoden aangereikt worden

en dat studenten gedurende de hele opleiding oefenen met het ontwikkelen van een onderzoekende houding. Het panel is echter van mening dat bijvoorbeeld uit de reflectieverslagen van de studenten niet blijkt dat alle studenten kritisch (kunnen) reflecteren en voldoende onderzoekend of analytisch vermogen laten zien (zie standaard 4). Dit roept vragen op over de manier waarop de onderzoekende houding wordt ontwikkeld.

Het gesprek over de vorm van de afstudeeropdracht (60/40%-variant vs. 100%-variant) leidt bij het panel tot de conclusie dat er binnen de opleiding nog geen consensus lijkt te zijn over wat onderzoek nu eigenlijk is, moet zijn, of betekent in de opleiding. Dit is deels een semantische discussie. De opleiding geeft aan dat 100% onderzoek doen goed past wanneer studenten bij het lectoraat afstuderen. Het doen van onderzoek in combinatie met het maken van een beroepsproduct past bij de 60/40%-variant. Daarmee doet de opleiding zichzelf tekort, aldus het panel. En het roept de vraag op wat de opleiding eigenlijk verstaat onder 'onderzoek' en wat haar visie is op (praktijkgericht) onderzoek. De opleiding zou de vraag moeten beantwoorden of ze wel een dergelijk sterk onderscheid moet maken tussen 'onderzoek' en 'praktijk'. Onderzoek is immers een middel om tot een beroepsproduct te komen. Het is van cruciaal belang dat alle betrokkenen een eenduidige visie hebben op de betekenis van (praktijkgericht) onderzoek en dat alle betrokkenen dezelfde terminologie hanteren. Hierin heeft de opleiding, volgens het panel, nog de nodige stappen te zetten.

Studenten nemen tijdens het afstudeertraject deel aan vier intervisiebijeenkomsten, waarin zij samen (onder begeleiding van twee coaches) werken aan hun afstudeerproducten. Het panel is positief over de intervisie; studenten kunnen onderzoekservaringen uitwisselen en worden gestimuleerd om binnen de deadlines hun afstudeerwerkplan af te ronden. In het verleden deden studenten hier vaak lang over. De opleiding geeft aan dat de huidige opzet leidt tot betere resultaten en planning. Daarnaast hebben studenten een bedrijfsmentor die hen begeleidt op de praktijkplek.

Begeleiding

De begeleiding in het eerste studiejaar bestaat uit groepsbijeenkomsten en individuele gesprekken met een studentbegeleider. Ook is er in het nieuwe FTA-curriculum meer aandacht voor studievaardigheden. Eerstejaars kunnen bijles krijgen van ouderejaars bij modules die zij lastig vinden. Studenten krijgen in het tweede studiejaar stagevoorbereiding, en verder richt de begeleiding zich vooral op het functioneren als aankomend beroepsprofessional. Studentbegeleiders monitoren de studievoortgang waardoor studieachterstanden snel zichtbaar zijn en er op tijd hulp kan worden aangeboden. Naarmate de studie vordert worden studenten wel geacht steeds meer zelf verantwoordelijkheid te nemen voor de eigen studie- en loopbaanontwikkeling. Het panel vindt deze toenemende zelfstandigheid van de student passend bij de ontwikkeling van een hbo-student. Echter, het panel raadt de opleiding wel aan om de begeleiding meer te betrekken op de individuele behoeften, talenten en ambities van de studenten. Ze moeten veel keuzes maken en een goede begeleiding daarbij is belangrijk. Zeker met de invoering van een nieuw curriculum en een breed (deels nog onbekend) beroepenveld is het cruciaal dat iedere student een goed beeld heeft van de mogelijkheden en keuzes die hij kan maken. Degenen die zich willen oriënteren op directe doorstroom naar een specifiek beroep zullen bijvoorbeeld andere behoeften hebben dan studenten die willen doorstuderen. Ook in dit verband benadrukt het panel het belang van het ontwikkelen van een onderzoekende houding;

wanneer studenten hun eigen leertraject moeten vormgeven is het van belang dat zij de vaardigheden ontwikkelen om dit op zinvolle wijze te kunnen doen.

Studenten met een MBO-vooropleiding hebben specifieke begeleidingsbehoeften. Zij geven bij het panel aan de overgang naar het HBO als redelijk zwaar te ervaren. De opleiding wil de uitval van studenten met een MBO-vooropleiding expliciet terugdringen. Daarom kunnen MBO-studenten bijvoorbeeld een beroep doen op een 'skills coach' die hen in het eerste jaar begeleidt bij de overstap naar het HBO. Deze ouderejaars studentcoach heeft zelf ook een MBO-vooropleiding gehad. Het panel vindt de inzet van skills coaches zeer nuttig. Het was verbaasd dat het bestaan van deze coaches onder de (MBO-)studenten met wie het sprak niet bekend was. Het raadt de opleiding dan ook aan om de skills coaches explicieter naar voren te schuiven.

Docenten

Het kernteam van de opleiding FTA/FSM bestaat uit zeven docenten en staat onder leiding van de opleidingsmanager. De opleiding beschikt over een zogenaamde flexibele schil van drie docenten met aanvullende inhoudelijke expertise en recente ervaring in de beroepspraktijk. Dit zijn docenten die (nog) geen vast contract hebben, maar op urenbasis werken. Zij worden ingezet bij modules als WFT, Adviesvaardigheden, Communicatie en Trends & Ontwikkelingen. De docenten uit de flexibele schil hebben ieder een mentor uit het vaste docententeam. Ze worden ook betrokken bij personeelsvergaderingen en studiedagen. FTA/FSM maakt ook regelmatig gebruik van docenten uit andere opleidingen en gastdocenten. Op deze manier zorgt de opleiding ervoor dat alle deskundigheden aanwezig zijn om het curriculum ten uitvoer te kunnen brengen.

Er is voldoende aandacht voor docentprofessionalisering, zo constateert het panel. Docenten observeren elkaar in de les om inspiratie op te doen en om feedback te krijgen op hun eigen manier van lesgeven. Alle docenten van het kernteam beschikken over een masterdiploma en de Bevoegdheid Didactische Bekwaamheid. Docenten die twee jaar of langer in dienst zijn, hebben een Basiskwalificatie Examinering (BKE). Docenten geven zelf aan ook op individuele basis vakliteratuur en de actualiteit bij de te houden om dit in te kunnen brengen in hun onderwijs. Het kernteam volgt in studiejaar 2019-2020 een cursus didactisch coachen om zich te bekwamen in de coachende rol die verwacht wordt van docenten in het FTA-curriculum. Docenten uit het kernteam houden contact met (ontwikkelingen in) de beroepspraktijk en het werkveld door interactie met gastdocenten, deelname aan conferenties en begeleiding van projecten, opdrachten, stages, en afstudeeropdrachten. Een aantal docenten is zelf ook werkzaam in de beroepspraktijk.

Het domein BMR organiseert vier keer per jaar een studiedag waarbij onderwijskundige thema's op de agenda staan. Het kernteam heeft ook studiemiddagen om de ontwikkeling van FSM naar FTA in goede banen te leiden. De opleidingsmanager en drie docenten van het kernteam vormen het FTA-ontwikkelteam dat verantwoordelijk is voor de ontwikkelingen van het nieuwe curriculum. Afstemming tussen docenten vindt verder informeel plaats en door intervisie en kalibratiesessies (afstudeerbegeleiders).

Het panel heeft een kritisch, betrokken, en gemotiveerd docententeam aangetroffen. Docenten zetten de student centraal en dat komt het studieklimaat evident ten goede. Ze staan open voor verdere professionalisering. Doordat het docententeam vrij klein is, staat er aanzienlijke druk op

de individuele docenten. Zij zijn onder andere belast met het verzorgen van onderwijs, het bemensen van verschillende commissies, en het ontwikkelen van een nieuw curriculum. Dit leidt tot een verhoogde werkdruk. Hoewel het team tot op heden goed om weet te gaan met de druk, is dit een thema dat (blijvend) scherp in de gaten moet worden gehouden door het management, aldus het panel. Het panel merkt verder op dat docenten die zelf zijn opgegroeid in het digitale tijdperk een goede toevoeging zouden zijn aan het huidige team omdat technologie een steeds belangrijkere rol speelt in de FTA-opleiding. Ook zou nagegaan kunnen worden of eigentijdse ervaring met internationalisering en kennis van *(inter)cultural awareness* voldoende verankerd is in het team.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoet**.

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding gebruik maakt van een deugdelijk toetsplan, alsook van duidelijke protocollen en richtlijnen. De opleiding zet diverse toetsvormen in die aansluiten bij de beoogde leerresultaten en neemt verschillende, zinvolle maatregelen om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van toetsen te bevorderen. Het vierogenprincipe bij toetsconstructie wordt nog niet overal toegepast; het panel geeft de opleiding mee dat dit een meerwaarde kan zijn.

De procedures rond de beoordeling van de eindwerken zijn in beginsel adequaat. Maar het panel vraagt aandacht voor een mogelijke discrepantie tussen het beleid van het domein BMR rond de beoordeling van het afstudeerwerk, de handleiding voor de bachelorproef, en de werkwijze die de opleiding bij de beoordeling hanteert. Verder signaleert het panel dat de opleiding goede gestandaardiseerde formulieren gebruikt voor verschillende toetsen. Het gebruik van de formulieren door de docenten verdient wel enige verbetering om de examencommissie, toetscommissie en afstudeercommissie in staat te stellen hun taken uit te voeren. De formulieren worden (te vaak) summier ingevuld waardoor de navolgbaarheid van het cijfer in het gedrang is, aldus het panel.

Het panel is positief dat docenten komen tot een gedeeld normenkader voor becijfering via kalibratiesessies. Verder is het panel goed te spreken over het functioneren van de examencommissie en de systematiek die zij heeft ontwikkeld. Omdat het een brede examencommissie is, ziet het panel meerwaarde in verdere standaardisering van de werkwijze rond toetsing en examinering binnen het domein BMR.

Onderbouwing

De opleiding sluit aan bij het 'Toetsbeleid Instellingsdeel 2018 – 2019' en het daaruit afgeleide 'Toetsbeleid Domein BMR 2018-2019'. Een schematische weergave van het volledige toetsprogramma is aanwezig in de vorm van een competentiematrix (Competentiematrix FSM) en leeruitkomstenmatrix (Leeruitkomstenmatrix FTA Windesheim).

Toetsing cursorisch onderwijs

De vakverantwoordelijke docent, tevens examiner, is verantwoordelijk voor het ontwerp van de toets, de toetsmatrijs en bijbehorende beoordelingsformulieren, toetsafname, beoordeling, registratie resultaat, evaluatie en verbetering en archivering.

Het toetsprogramma kenmerkt zich door tentamens, project-, vaardigheden en reflectieve verslagen in het eerste jaar, naar een redelijk gevarieerd toetsprogramma met portfolio's, beroepsopdrachten en assessments in de hoofdfase. Docenten maken gebruik van een scala

aan formatieve en summatieve toetsvormen, uiteenlopend van adviesgesprekken en -rapporten, schriftelijke toetsen met open vragen, integrale projectrapporten, onderzoeksrapporten, portfolio-beoordelingen, presentaties, en meerkeuzetoetsen. De opleiding werkt steeds vaker met innovatieve toetsvormen, zoals een game bij productinnovatie, en het assessment in adviesgesprekken. De individuele prestaties van studenten bij groepswork worden beoordeeld via peer assessments en persoonlijke verslagen. Studenten informeerden het panel dat zij altijd zelf hun groepen samen mogen stellen. Dit vinden zij prettig omdat ze voorkeuren ontwikkelen voor samenwerkingspartners. Het panel raadt de opleiding aan om studenten niet altijd zelf een groepje samen te laten stellen. Door de samenstelling van groepen te variëren zal er een groter leereffect optreden; het dwingt studenten om zich ook te verhouden tot medestudenten met wie ze niet een natuurlijke, sociale klik hebben.

Bij de start van het FTA-curriculum zijn een aantal (kennis)toetsen gedigitaliseerd, en wordt er steeds meer gebruik gemaakt van toetsbanken. Dit moet bijdragen aan de verdere flexibilisering van het onderwijs en bijbehorende toetsprogramma. Digitalisering heeft als bijkomend voordeel dat de werkdruk van docenten omlaag kan gaan, en er meer tijd is voor de arbeidsintensievere toetsing van bijvoorbeeld adviesrapporten en adviesgesprekken. Bij digitale inzage kunnen studenten zien waarom een gegeven antwoord goed of fout is, en worden berekeningen getoond. Reguliere inzage vindt plaats volgens een vast stramien. In een bijeenkomst met docenten krijgen studenten de kans om hun gemaakte werk en het correctiemodel in te zien. Het geven van (individuele) feedback tijdens deze bijeenkomsten is soms lastig. Een docent van de opleiding beschreef de inzage-momenten als chaotisch. Het panel merkt op dat het zinvol kan zijn om na te gaan of er efficiëntere werkwijzen met betrekking tot inzage mogelijk zijn en studenten in ieder geval duidelijk te maken wat zij van de inzage-bijeenkomsten kunnen verwachten.

Bij mondelinge toetsen, zoals de presentaties en de inventarisatie- en adviesgesprekken, wordt gewerkt met beoordelingsformulieren en geven examinatoren na afloop (ook) persoonlijk feedback. In het FTA-curriculum is veel aandacht voor adviesrapportages en -gesprekken. Om de voortgang van studenten te kunnen meten is een uniform beoordelingsformulier voor de beoordeling van gespreksvaardigheden ontwikkeld, met onderscheidende niveaus.

Beoordeling bachelorproef

Studenten leveren verschillende producten op ten behoeve van de bachelorproef: een afstudeerwerkplan, een productverslag ter verantwoording van de thesis en (indien van toepassing) de participatieopdrachten; en een procesverslag ter verantwoording van de intervisie, het proces in de organisatie en de verantwoording van uren en competenties.

Voor het afstudeerwerkplan wordt geen cijfer gegeven, maar de kwalificatie 'Voldaan'/'Niet voldaan'. Het afstudeerwerkplan wordt pas goedgekeurd als beide coaches (uit de intervisiegroepen) 'Voldaan' hebben gegeven op alle onderdelen van de beoordelingscriteria van het afstudeerwerkplan. Voor de beoordeling wordt gebruik gemaakt van digitale formulieren.

Studenten hebben ook een functioneringsgesprek bij hun afstudeerbedrijf. Voor deze beoordeling wordt door de bedrijfsmentor gebruik gemaakt van een vastgestelde set criteria, die opgenomen zijn in een digitaal beoordelingsformulier. Het doel van de beoordeling is dat studenten hun sterke punten leren (her)kennen en gaan werken aan verbeterpunten. Studenten maken een

reflectieverslag van deze beoordeling waarbij persoonlijke groei centraal staat. In de beoordeling wordt gebruik gemaakt van de beoordelingschaal O, V, G en U. De oordelen worden uiteindelijk omgezet in een cijfer. Het panel kan zich vinden in de gehanteerde werkwijze. Het vraagt wel aandacht voor het feit dat de opleiding een andere werkwijze hanteert dan beschreven staat in de Handleiding Bachelorproef Afstudeerwerkplan FSM waarover het panel ten tijde van de visitatie beschikte.

Studenten mogen hun productverslag (= thesis) presenteren zodra de Afstudeercommissie-FSM het met de beoordeling van de eerste (=eigen) coach eens is. Alle examinatoren van de opleiding zijn lid van deze commissie. De opleiding informeerde het panel dat de eerste coach het productverslag beoordeelt en dat een lid van de Afstudeercommissie-FSM tegelijkertijd een onafhankelijke, tweede, beoordeling van het verslag uitvoert. Zodra de eerste coach het verslag heeft beoordeeld, stuurt deze zijn/haar beoordeling naar het lid van de afstudeercommissie. Deze toetst de beoordeling vervolgens aan de hand van de eigen bevindingen. Het panel merkt op dat deze werkwijze niet overeenkomt met de procedure die beschreven staat in de eerdergenoemde handleiding. Het panel vraagt daar aandacht voor. In de handleiding staat bijvoorbeeld beschreven dat het verslag wordt aangemeld bij de afstudeercommissie nadat de eerste beoordeling is afgerond. Uit de beoordelingsformulieren van recente bachelorproeven (2017-2018, 2018-2019) blijkt ook dat de afstudeercommissie de beoordelingschaal A, B, C, D hanteert en geen cijfers geeft, zoals vermeld staat in de handleiding. Een cijfermatige beoordeling werd door de afstudeercommissie wel gegeven bij het zogenoemde “afstuderen oude stijl”.

Als onderdeel van het productverslag wordt ook een verantwoording van de participatie-opdrachten verwacht (indien van toepassing). Hierbij moet gebruik gemaakt worden van de STAR-TT-methodiek. Voor elke grote taak (minimaal twee) moet een afzonderlijke beschrijving met behulp van STAR-TT worden gemaakt. De beoordeling van dit deel van het productverslag vindt alleen plaats door de eerste coach. Er vindt geen presentatie plaats over de participatiewerkzaamheden.

Elke afstudeerder maakt een procesverslag. De beoordeling van het procesverslag vindt alleen plaats door de eigen coach. Er vindt geen presentatie plaats over het procesverslag.

Het panel heeft uitgebreid stil gestaan bij de beoordeling van de verschillende onderdelen van de bachelorproef. De regels en procedures rond de beoordeling hiervan zijn in beginsel adequaat en duidelijk. De opleiding beschikt over goede formulieren en maakt gebruik van keurig uitgewerkte rubrics. Ook zijn er kalibratiesessies om tot een gedeeld normenkader te komen. In de toepassing van de regels en procedures zou de opleiding echter nog wel enkele verbeterlagen kunnen (en moeten) maken, aldus het panel. Het concludeert bijvoorbeeld dat - naar zijn mening - uit de handleiding voor de bachelorproef en de ter beschikking gestelde beoordelingsformulieren bij de meest recente bachelorproeven niet blijkt dat de afstudeercommissie een onafhankelijke tweede beoordeling uitvoert (zoals het toetsbeleid voorschrijft), maar het productverslag toetst met kennis van de uitslag van de eerste beoordeling. Het lid van de afstudeercommissie geeft op het beoordelingsformulier aan in hoeverre hij zich kan vinden in de beoordeling en becijfering die gegeven is door de eerste beoordelaar. Dit is een lastige taak, omdat beoordelingsformulieren te vaak niet of niet volledig zijn ingevuld. Dat maakt het werk van de afstudeercommissie moeilijk, en in sommige gevallen onmogelijk. Door de gehanteerde werkwijze is voor het panel ook niet te herleiden of een cijfer is bijgesteld, en op

welke gronden tot een ander eindresultaat is gekomen. Deelcijfers worden gegeven, maar worden over het algemeen niet (voldoende) kwalitatief onderbouwd waardoor voor derden niet altijd herleidbaar is welk cijfer een productverslag verdient. Kortom, het panel mist met enige regelmaat een adequate kwalitatieve motivering van de gegeven cijfers.

Het panel stelt op basis van gesprekken vast dat de opleiding vindt dat ze het productverslag (exclusief de participatie-opdrachten) door twee onafhankelijke beoordelaars laat toetsen. Het panel is (alles overwegende) van mening dat de huidige werkwijze het panel niet in staat stelt om dat te beoordelen en dus ook niet kan vaststellen of de opleiding met de gehanteerde werkwijze volledig recht doet aan de eisen die het eigen toetsbeleid stelt aan de beoordeling van het eindniveau. Er ligt naar het oordeel van het panel mogelijk een taak voor de examencommissie om expliciet de *alignment* tussen het BMR-toetsbeleid en de uitvoering ervan nader te onderzoeken op dit specifieke punt.

Borging

De opleiding heeft de taken en verantwoordelijkheden die samenhangen met de toetscyclus, opgesplitst in twee deelgebieden 'zorgen' en 'borgen'. Het 'zorgen' richt zich op de uitvoering van de toetscyclus. Het 'borgen' richt zich op de uitvoering van de regels en het bewaken van de kwaliteit. De zorgtaak wordt uitgevoerd door het Ontwikkelteam FTA dat om de week bijeenkomt. Onderwerpen op de agenda zijn onder andere de onderwijsevaluaties, verbeterpunten, en het toetsprogramma.

Het borgen van de toetskwaliteit is de verantwoordelijkheid van een brede examencommissie en toetscommissie waarin verschillende opleidingen uit het domein BMR vertegenwoordigd zijn. De examencommissie en toetscommissie vergaderen op regelmatige basis. Een FTA-docent is lid van de examencommissie en is voorzitter van de toetscommissie.

De examencommissie heeft enkele taken gedelegeerd aan de toetscommissie. De toetscommissie neemt ieder jaar steekproeven van maximaal zeven studiewijzers en afgenomen toetsen. De bevindingen uit de steekproeven worden met betrokken docenten besproken en indien nodig worden actiepunten benoemd. De actiepunten worden gedeeld met de opleidingsmanager en het FTA-ontwikkelteam. De toetscommissie denkt op verzoek van docenten mee bij de ontwikkeling van toetsen. En de opleidingsmanager, de voorzitters van de examen- en van de toetscommissie en van het ontwikkelteam evalueren jaarlijks het toetsprogramma.

Het panel heeft met afgevaardigden van de examen- en van de toetscommissie gesproken en heeft jaarverslagen ingezien. Hieruit blijkt dat de commissies hun taak goed opvatten. Een complicerende factor is wel dat er sprake lijkt te zijn van wat slordigheid in de organisatie. Het panel trof voorbeelden aan als formulieren die niet of nauwelijks zijn ingevuld, overzichten die niet kloppen, gebruik van terminologie die niet aansluit bij de keurig uitgewerkte rubrics. Dit maakt het werk van de examencommissie, de toetscommissie, en de afstudeercommissie lastig. Het panel dringt er dan ook op aan om een verbeterslag te maken en alle betrokkenen ervan te doordringen dat het de inzichtelijkheid en navolgbaarheid van beoordelingen ten goede komt wanneer zij zorgen voor adequate en volledige verslaglegging.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoet**.

Het panel heeft de realisatie van de beoogde leerresultaten beoordeeld door bachelorproeven te bestuderen en gesprekken te voeren met alumni en vertegenwoordigers van het afnemend veld. De bachelorproeven tonen over het algemeen een voldoende niveau aan. Het panel plaatst wel een specifieke kanttekening bij de reikwijdte van een tweetal opdrachten die bij het lectoraat Supply Chain Finance zijn gemaakt. Het panel trekt als belangrijkste conclusie dat de opleiding startbekwame professionals aflevert waar het werkveld tevreden mee is.

Onderbouwing

De bachelorproef

Studenten leveren verschillende producten op ten behoeve van de bachelorproef: een afstudeerwerkplan, een productverslag en een procesverslag. Het panel heeft voorafgaand aan de visitatie de bachelorproeven van vijftien studenten bestudeerd.

In de steekproef zijn sterkere en zwakkere eindwerken aangetroffen. De sterkere werken laten zien dat studenten vakinhoudelijk relevante (beroeps)producten opleveren van voldoende niveau. Het panel stelt verder vast dat het niveau van de bachelorproeven die geschreven zijn binnen de 100%-variant uitsteekt boven de werken die in het kader van de 60/40%-variant zijn geschreven. Bij de zwakkere werken trof het panel stukken aan waarin de literatuur en het theoretisch kader beperkt zijn en de conclusies aan de magere kant. Ook viel op dat er stukken worden geschreven zonder bronvermeldingen. Het panel stelt vast dat studenten de beoogde leerresultaten bereiken, maar dat de opleiding nog winst kan behalen in het verbeteren van het gemiddelde niveau dat het panel heeft aangetroffen. Daarmee sluit het panel aan bij de bevindingen van het vorige visitatiepanel.

Een drietal bachelorproeven hebben – voorafgaand aan het locatiebezoek - tot nader onderzoek binnen het panel geleid. Twee afstudeeropdrachten die zijn ondersteund door Lectoraat Supply Chain Finance passen bij de FTA-opleiding, maar minder bij de uitfaserende FSM-opleiding, aldus het panel. Beide opdrachten zijn inhoudelijk aan de maat en goed uitgewerkt maar missen een concrete uitwerking naar 'finance'. Een vertaalslag had eenvoudig gemaakt kunnen worden en daarmee beter kunnen aansluiten bij het competentieprofiel van de financieel-zakelijk dienstverlener. Het panel adviseert de opleiding om hier scherp op te letten bij de accordering van afstudeer(onderzoeks)opdrachten en/of bij de begeleiding van (toekomstige) afstudeerders bij dit lectoraat. Bij een bachelorproef concludeert het panel uiteindelijk dat het inhoudelijk niet het te verwachten basisniveau bereikt. De opleiding verschilt hierover van mening met het panel, zo blijkt uit de reactie die het panel ontving naar aanleiding van deze conclusie. In deze specifieke

casus is ook sprake van persoonlijke omstandigheden die het afstudeerproces hebben bemoeilijkt.

Alumni

Studenten stromen op dit moment uit met een FSM-diploma. Het merendeel van deze afgestudeerden gaat aan het werk en een klein percentage studeert door. Studenten vinden vrij eenvoudig een baan na het afstuderen, bijvoorbeeld bij banken, verzekeraars en financieel/fiscaal advieskantoren. Veel studenten worden tijdens hun afstudeeropdracht gevraagd te blijven werken bij de betreffende organisatie. Bij de diploma-uitreikingen geven de meeste studenten dan ook aan al een baan te hebben gevonden. Dit is een duidelijke bevestiging dat de opleiding aansluiting vindt bij het beroepenveld. De opleiding wordt ook regelmatig benaderd met de vraag of er studenten zijn die vacatures kunnen vervullen.

FTA levert de eerste afgestudeerden vanaf 2022. De opleiding verwacht dat een deel van de toekomstige FTA-alumni gaat doorstuderen indien zij een loopbaan in de fiscale adviespraktijk ambiëren. Hier wordt meestal een mastergraad gevraagd.

De opleiding heeft een alumni-bestand (via LinkedIn) van ongeveer 165 oud-studenten. Contacten met alumni worden warm gehouden, door hen uit te nodigen voor het jaarlijkse congres Trends en Ontwikkelingen. Dit wordt georganiseerd door en voor studenten. Het werkveld en alumni worden hiervoor nadrukkelijk uitgenodigd. Alumni geven ook regelmatig gastcolleges. Deze groep kan wellicht ook meer praktijkgerichte opdrachten aanleveren om ook daarmee de aansluiting met het beroepenveld te behouden.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Finance, Tax and Advice van Hogeschool Windesheim als **positief**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 1

- Het panel adviseert de opleiding om een aantal belangrijke thema's uit het landelijke beroepsprofiel te expliciteren. Thema's als ethiek, duurzaamheid en globalisering zijn nog niet herkenbaar terug te vinden in het opleidingsprofiel en -programma.

Standaard 2

- Het panel raadt de opleiding aan te overwegen grotere eenheden te programmeren. Dit kan ook ondersteunend zijn aan haar profilering en het expliciteren van opleidingsbrede thema's als duurzaamheid, ethiek en globalisering.
- Het panel adviseert een duidelijke visie op internationalisering te ontwikkelen. Een dergelijke visie is ondersteunend aan het te ontwikkelen onderwijs dat daarbij past.
- Het panel raadt de opleiding aan om haar bestaande internationale contacten te gebruiken om het profiel en programma te valideren en dus zelf te toetsen aan gelijksoortige opleidingen in het buitenland om de verdere ontwikkeling van de opleiding te steunen en in breder (internationaal) perspectief te plaatsen.
- Het panel raadt aan om zorg te dragen voor een eenduidige visie op (praktijkgericht) onderzoek. Een dergelijke visie is ondersteunend aan het te ontwikkelen onderwijs dat daarbij past. Het panel raadt, in het verlengde hiervan, aan om ervoor te zorgen dat alle betrokkenen dezelfde terminologie gebruiken.
- Het panel adviseert de opleiding om de coaching meer af te stemmen op de individuele ambities, talenten en behoeften van de studenten.

Standaard 3

- Beoordelingsformulieren behorende bij de bachelorproeven worden summier ingevuld waardoor de navolgbaarheid van cijfers in het gedrang is. Het panel adviseert het gebruik van de formulieren door de examinatoren te verbeteren om de examencommissie, toetscommissie en afstudeercommissie in staat te stellen hun taken beter uit te voeren.
- Het panel adviseert om, in lijn met het geformuleerde toetsbeleid, na te gaan hoe de onafhankelijk toetsing van productverslagen nog beter kan worden geborgd.

Standaard 4

- Het panel adviseert de opleiding om scherp te letten op de aansluiting tussen de afstudeeropdracht en het competentieprofiel van de financieel-zakelijk dienstverlener (m.n. in relatie tot afstuderen bij het Lectoraat Supply Chain Finance).

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

Tijdstip	Programmaonderdeel	Gespreksdeelnemers
08.30 – 08.45	Ontvangst panel	
08.45 – 09.00	Pitch van de opleiding: profilering	
	Hogeschoolhoofddocent Finance Tax & Advice	
09.00 – 09.30	Vorbereidend overleg panel	
09.30 – 10.30	Presentaties van de opleiding	
	Praktijk / relatie met het werkveld	<ol style="list-style-type: none"> 1. Docent, praktijkbegeleider 2. Docent trends & ontwikkelingen 3. Alumnus, trainee wonen/hypotheek ABN AMRO 4. Lid Werkveldadviescommissie, manager verzekeringsbedrijf 5. Alumnus, commercieel manager Unive
	Samenwerking met het Lectoraat Familiebedrijven	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lector Familiebedrijven 2. Docentonderzoeker lectoraat 3. Vierdejaars student
	Profilering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Docent bank/verzekeren 2. Docent fiscaal & eigenaar fiscaal advieskantoor 3. Docent advisering, voormalig lid werkveldadviescommissie en kantoordirecteur ABN AMRO 4. lid werkveldadviescommissie, directeur marketing pensioen Nationale Nederlanden
	Internationalisering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Docent, coördinator uitwisseling Kortrijk 2. Docent, studentbegeleider Kortrijk 3. Tweedejaarsstudent 4. Vierdejaarsstudent
10.30 – 11.30	Intern panel overleg en bestuderen van het materiaal (X10.10)	
11.30 – 12.15	Gesprek met studenten In deze groep bevinden zich klassenvoorzitters en leden van de opleidingscommissie	
	Twee eerstejaarsstudenten Twee tweedejaarsstudenten Twee derdejaarsstudenten Twee vierdejaarsstudenten	
12.15 – 13.00	Lunchpauze en intern overleg panel	

13.00 – 13.45	Gesprek met docenten
	Docent Wft, bank-verzekeringen, propedeusecoördinator Docent Algemene economie, studentbegeleider Docent Fiscaal Docent Adviesvaardigheden Docent Finance Docent Vaardigheden Docent praktijkbegeleider, studentbegeleider
13.45 – 14.00	Intern overleg panel
14.00 – 15.00	Thema: Borging van de kwaliteit van de opleiding
	Voorzitter toetscommissie Voorzitter examencommissie Voorzitter opleidingscommissie Lid opleidingscommissie Afstudeerbegeleider
15.00 – 15.15	Intern overleg panel
15.15 – 15.45	Gesprek met het management
	Hogeschoolhoofddocent Finance, Tax and Advice Directeur Onderwijs Business, Media en Recht
15.45 – 16.45	Afsluitend overleg panel: opstellen voorlopige bevindingen
16.45 – 17.00	Terugkoppeling bevindingen door het panel
17.00 – 17.15	Korte pauze
17.15 – 18.00	Ontwikkelgesprek

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

Algemeen

- Zelfevaluatie Bacheloropleiding Finance, Tax and Advice / Financial Services Management Hogeschool Windesheim (oktober 2019)

Situatie Analyse

- Beroepsprofiel Finance, Tax and Advice, LOFTA, juli 2017
- Leeruitkomsten FTA 2018-2019 Windesheim
- Strategische Koers Hogeschool Windesheim 2017-2022

Standaard 1

- Beroeps- en opleidingsprofiel Financial Services Management, LOOFSM, 2009
- Beroepsprofiel Finance, Tax and Advice, LOFTA, juli 2017
- Leerplan FTA Windesheim 2018-2019
- Leeruitkomsten FTA Windesheim 2018-2019
- Relatie BBA-standaard, beroepstaken en competenties FSM
- Samenstelling werkveldadviescommissie FTA

Standaard 2

- Competentiematrix FSM 2018-2019
- CV overzicht docenten FTA Windesheim
- FSM studiegids 2018-2019
- FTA studiegids 2018-2019
- FTA studiegids 2019-2020
- Leerplan FTA Windesheim 2018-2019
- Leeruitkomsten FTA Windesheim 2018-2019
- Leeruitkomstenmatrix FTA Windesheim 2018-2019
- OER Instellingsdeel 2019-2020
- OER Opleidingsdeel FSM 2019 2020
- OER Opleidingsdeel FTA 2019-2020
- Studiepuntentabel minor Adviseur in het MKB

Standaard 3

- Competentiematrix FSM 2018-2019
- Jaarverslag examencommissie AC BE FSM 2017-2018
- Leeruitkomsten FTA Windesheim 2018-2019
- Toetsbeleid Domein BMR 2018-2019
- Toetsbeleid Instellingsdeel 2018-2019

Standaard 4

- Competentie- en beoordelingskader afstuderen FSM
- Evaluatie bedrijfsmentoren
- HBO Monitor 2018
- Leerplan FTA Windesheim 2018-2019

Overig

- Notulen Opleidingscommissie 27 mei 2019, 11 april 2019 en 19 juni 2019.
- Notulen Werkveldadviescommissie 16 nov. 2017, 19 juni 2018 en 29 nov. 2018.
- Representatieve selectie van toetsproducten uit studiejaar 1, 2 en 3.